

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága jogtanácsos által képviselt kerületi Önkormányzat felperesnek jogtanácsos által képviselt Egészségbiztosítási Pénztár alperesi jogutód ellen társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságon 26.M.3877/2009. számon indított és a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 2010. március 11. napján hozott 26.M.3877/2009/9. számú ítéletével befejezett perében a felperes által a jogerős ítélet ellen benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 26.M.3877/2009/9. számú ítéletét az alperes 2794-20-4/2009.Nyt. számú fizetési meghagyására kiterjedően hatályon kívül helyezi és az alperest új eljárásra kötelezi.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 20.000 (Húszezer-tízezer) forint együttes elsőfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

Az első fokú bírósági és a felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

I n d o k o l á s

A Regionális Egészségbiztosítási Pénztár a 2009. július 15-én kelt fizetési meghagyással 261.799 forint egészségbiztosítási ellátás és járulékai megfizetésére kötelezte felperest sérült 2007. augusztus 7. napján bekövetkezett balesetével összefüggésben.

A határozat szerint a baleset úgy történt, hogy a sérült a Központi Statisztikai Hivatal (továbbiakban: KSH) előtt - 1024 Bp. Keleti Károly u. és Budai László u. sarok - a járdán lévő mélyedésbe lépett, elesett és kifordult a bokája. A közigazgatási szerv a lefolytatott bizonyítás (okirati bizonyítékok, helyszíni szemle) adatai alapján azt állapította meg, hogy az önkormányzat kezelésében lévő járda töredezett és balesetveszélyes, ezért a Ptk. 339. §-a és a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (továbbiakban: Ebtv.) 68. §-a alapján a járda kezelőjét megtérítési felelősség terheli a sérülés miatt felmerült egészségbiztosítási ellátások költségeiért. A társadalombiztosítási szerv az Ebtv. 68/A. § (3) bekezdésére és a Ptk. 232. § (2) bekezdésére hivatkozással rendelkezett a kamat megfizetéséről.

Felperes a társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt benyújtott keresetében a fizetési meghagyás hatályon kívül helyezését kérte.

Álláspontja szerint az alperes a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény végrehajtásáról szóló 217/1997. (XII.1.) Korm. rendelet (továbbiakban: Kr.) 49. § (4) bekezdésében meghatározott kilencven napon túl - elkésetten - bocsátotta ki a fizetési meghagyást, mivel a konkrét esetben ezt a határidőt attól a naptól kell számítani, amikor a sérült munkáltatója (KSH) az üzemi balesetről készült jegyzőkönyvet benyújtotta az alperesnek (2007. november 20.). Ezzel összefüggésben a felperes a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 35. §-ának a megsértésére is hivatkozott, amely szerint a kár keletkezését és a kártérítési igényt a közút kezelője részére haladéktalanul be kell jelenteni. A felperes sérelmezte, hogy a közigazgatási eljárásban lefolytatott bizonyítás anyagát nem ismerhette meg és vitatta a tényállás megalapozottságát.

Az első tárgyaláson kiegészített keresetében amiatt is hivatkozott a közigazgatási határozat jogszerűtlenségére, mert az alperes nem értesítette a közigazgatási eljárás megindításáról.

A kamat megfizetésére irányuló rendelkezést részben a jelentős időmúlásra tekintettel sérelmezte, mivel álláspontja szerint nem eshet a terhére, hogy az alperes késedelmesen (a baleset bekövetkezését követő 21 hónap elteltével) bocsátotta ki a határozatot. Álláspontja szerint amennyiben fennáll a megtérítési felelőssége, abban az esetben is legfeljebb a Kr. 49. § (4) bekezdésében meghatározott kilencven napos eljárási határidőn belül követelheti az alperes jogszerűen a kamat megfizetését. A Ptk. 341. §-ára hivatkozással kárenyhítés szabályainak az alkalmazását is kérte. A felperes az első tárgyalás után jelölte meg pontosan a Ket. 29. § és 50. §-ait és sérelmezte, hogy a helyszíni szemléről

nem készült jegyzőkönyv, illetve a fotók nem a baleset helyszínén készültek.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság a 26.M.3877/2009/9. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította.

Az Ebtv. 70. § (2) bekezdésére hivatkozással kifejtette, hogy az alperes az Ebtv. 66-68. §-án alapuló követelését a felvett ellátás kifizetésétől számított 5 éves határidőn belül jogszerűen érvényesítette.

A közigazgatási eljárás lefolytatását illetően a munkaügyi bíróság azt állapította meg, hogy önmagában az a tény, hogy a fizetési meghagyásban nem pontosan jelölték meg a baleset helyszínét, még nem teszi felülvizsgálatra alkalmatlanná az alperesi határozatot. Utalt arra, hogy a határozat tartalmazza a baleset időpontját, a balesettel érintett személyt és a baleset körülményeinek a leírását, illetve a baleset helyszínéként a KSH előtti járdaszakaszt és mindezek alapján kétséget kizáróan beazonosítható a fizetési meghagyásban megjelölt esemény. Értékelte továbbá, hogy sérült bírósági eljárásban tett tanúvallomása alapján a baleset pontos helyszíne is megállapítható volt (Budai László u. 1-3.), amely szintén a felperes kezelésében áll.

A bíróság a sérült tanúvallomása alapján bizonyítottanak találta továbbá, hogy a baleset helyszínén az útburkolat sérült volt és a baleset a burkolat hibája miatt következett be, ezért nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a közigazgatási eljárásban közel két év elteltével és nem közvetlenül a baleset helyszínén készültek a fényképfelvételek.

A bíróság ítéletében megállapította továbbá, hogy a felperes, mint a közút fenntartója nem úgy járt el a karbantartás során, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Kifejtette, hogy önmagában az a körülmény, hogy a felperes beruházási és városüzemeltetési irodája nem rendelt javítási munkákat az adott útszakaszra, még nem bizonyíték arra, hogy a járda a balesetkor megfelelő állapotban volt. A 2008. évi esőzéseket követően történt burkolat javítás tényét a bíróság azért nem tartotta relevánsnak, mert a baleset 2007-ben történt. A kár megosztására pedig azért nem látott lehetőséget, mert a baleset nem a sérült által viselt lábbeli miatt, hanem az útburkolat hibájából eredően következett be.

A kamat megfizetésére vonatkozó rendelkezést a bíróság a határozatban megjelölt jogszabályok alapján jogszerűnek találta. Mindezek alapján az Ebtv. 68. §-a, a Ptk. 339. §-a és a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 34. § (2) és (4) bekezdése alapján megállapította a felperes megtérítési felelősségének a fennállását.

A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, melyben a bíróság határozatának hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő érdemi határozat meghozatalát kérte.

Sérelmezte, hogy a bíróság nem vette figyelembe, hogy az alperes a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) 29. § (5) bekezdése ellenére nem értesítette az eljárás megindításáról. E körben fenntartotta a perben kifejtett álláspontját, mely szerint a részére 2009. májusában küldött tudakozó levél nem felelt meg az ügyfél értesítésére vonatkozó jogszabályi követelményeknek. Az alperes megsértette továbbá a Ket. 70. § (1) bekezdésében foglaltakat, mert a bizonyítási eljárás befejezéséről sem tájékoztatta a felperest, tehát az ügyféli jogai gyakorlását megakadályozta.

A felperes változatlanul hivatkozott arra, hogy a határozatot a Kr. 49. § (4) bekezdésében meghatározott kilencven napos határidőn túl - elkésetten - bocsátották ki. A hatóság a Ket. 50. § (1) bekezdését megsértve nem tett eleget a tényállás tisztázására irányuló kötelezettségének, mivel a balesetet követő két év elteltével tartott helyszíni szemlét, melyről jegyzőkönyvet sem vett fel, a fényképek nem a baleset helyszínét ábrázolták, tehát nem bizonyítják a baleset bekövetkezésének a körülményeit.

Ezen eljárási szabálytalanságok álláspontja szerint - a Legfelsőbb Bíróság KK 31. számú állásfoglalására figyelemmel - önmagukban is indokoltta tették a fizetési meghagyás hatályon kívül helyezését. Mindezek ellenére a bíróság elutasította a felperes helyszíni szemle tartására irányuló bizonyítási indítványát és kizárólag a sérült vallomásra alapította a tényállást. A felperes a keresetlevélben kifejtettekkel egyezően a felülvizsgálati kérelmében is sérelmezte a kamat megfizetésére irányuló rendelkezést.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte, annak megalapozottságára hivatkozva.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet - a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján - tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem megalapozott.

Az ügyfél jogainak a közigazgatási eljárásban történő biztosítását illetően a Legfelsőbb Bíróság az Mfv.III.10.675/2009/5. számú ítéletében a következőkre mutatott rá;

A társadalombiztosítási szerv az Ebtv. 67-68. §-ain alapuló követelés érvényesítése során a Ket. rendelkezéseinek megfelelő eljárási rend betartásával köteles eljárni. Ennek során az alperest az eljárás hivatalból történő megindítására tekintettel az ügyféli jogok gyakorlása tekintetében az eljárás megindításakor a Ket. 29. §-ában, illetve a bizonyítási eljárás befejezésekor a Ket. 70. §-ában meghatározott értesítési kötelezettség terheli.

A Legfelsőbb Bíróság a hivatkozott határozatában azt is kifejtette, hogy az ügyfél, eljárásról történő értesítésének az elmulasztása azt eredményezi, hogy az ügyfél a Ket. által számára biztosított jogokat az eljárás során nem tudja gyakorolni. Az ügyfél részvétele nélkül a tisztességes eljárás követelményét biztosító garanciális törvényi rendelkezések nem érvényesülhetnek (ügyféli jogok csorbításának tilalma, tisztességes ügyintézéshez való jog, ügyféli jogok gyakorlásának előmozdítása). Az ügyfél eljárásban való részvételének hiánya akadályát képezi annak is, hogy a közigazgatási szerv a döntését valóságghű - az ügyfél által hivatkozott bizonyítékokat is értékelő - tényállásra alapozza [Ket. 1. § (2) bekezdés, 2. § (2)-(3) bekezdés, 4. § (1) bekezdés, 5. § (1) bekezdés].

Erre tekintettel az értesítés elmulasztásában megnyilvánuló alperesi jogsértés olyan jelentős, az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértésnek minősül, amely a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perben sem pótolható, ezért alapot ad a fizetési meghagyás hatályon kívül helyezésére.

Peradat, hogy a felperes sem az eljárás megindításakor, sem a bizonyítási eljárás befejezésekor nem kapott értesítést a megtérítési igény érvényesítése tárgyában indult eljárásról. Helytállónan hivatkozott a felperes arra, hogy a közút kezelőjének személyére vonatkozó tudakozó levél (2009. május 11-én kelt irat 1/2. szám) nem tartalmazza azokat az alapvető adatokat, amelyeket a Ket. 29. § (5) bekezdése alapján az ügyfél értesítésében rögzíteni kell. A felperes az első tárgyaláson előterjesztette az eljárás szabálytalanságával kapcsolatos kereset kiegészítést (26.M.3877/2009/3. jkv.), tehát az elsőfokú eljárásban is sérelmezte az ügyféli jogai gyakorlásának a megakadályozását.

A munkaügyi bíróság az ügy érdemére kiható eljárási szabálytalanság ellenére érdemben vizsgálta a fizetési meghagyás megalapozottságát, ezért a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet - kiterjedően az alperesi fizetési meghagyásra - a Pp. 275. § (4) bekezdése és a Pp. 339. § (1) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte.

Az alperes a megismételt eljárásban a Ket. 29. § (1) és (5) bekezdése alapján köteles az ügyfél fentiekben hivatkozott

értesítésével egyidejűleg a pontos helyszínt vizsgálva, feltárni a baleset körülményeit. Utal a Legfelsőbb Bíróság arra, hogy a közigazgatási eljárásban keletkezett sérülti nyilatkozat szerint a gyermeke (Tili Balázs) jelen volt a balesetkor, ennek ellenére a sérült a tanúvallomásában azt adta elő, hogy a balesetnek nem volt szemtanúja (26.M.3877/2009/6. jkv.).

A Legfelsőbb Bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján rendelkezett a felperest megillető elsőfokú per- és felülvizsgálati eljárási költség összegéről.

Az elsőfokú bírósági és a felülvizsgálati eljárás illetékét az Ebtv. 75/A. §-ára figyelemmel a magyar állam viseli.

Budapest, 2011. június 27.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Patassyné dr. Dualszky Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági írnok